ВІСНИК УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

Ч.1/27. КРАКІВ 1.I.1942 р.

З НАГОДИ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА ТА НОВОГО РОКУ ЩИРО ВІТАЄМО ВСІХ ГОЛОВ, ЧЛЕНІВ ТА СПІВПРАЦІВНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ ТА ДЕЛЕГАТУР, ЯК ТЕЖ МУЖІВ ДОВІРЯ ТА ГОЛОВ УОТ І БАЖАЄМО ЇМ КРІПКОЇ ВІРИ, ЗДОРОВЯ ТА СИЛ У ПРАЦІ НАД ЗДІЙСНЕННЯМ НАШИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ІДЕАЛІВ.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ.

ПРОВІДНИК І ПРОВІД У.Ц.К.

- -

З НОВИМИ СИЛАМИ.

Стоїмо на порозі нового календарного року.
За нами 1941. рік - рік посиленої організаційної праці УЦК та його низових клітин та водночас рік великої історичної події - звільнення українських земель з під більшовицького гнету. Ця подія позначилася сильно на організаційному житті УЦК та його низових клітин, так що його організаційну працю можна поділити на два періоди - до вибуху німецько-більшовицької війни і від її вибуху по сьогоднішний день.

До вибуху німецько-большевицької війни наше зорганізоване життя в Генеральнім Губернаторстві розрослось було в ширину і в глибину. Наші низові клітини, Українські Допомогові Комітети і Делегатури зуміли не тільки закріпити свої позиції, але поширити свою діяльність на різні ділянки суспільного життя.

Завдяки цьому збільшився наш стан посідання на західно-українських етнографічних землях повстала густа мережа українських шкіл, Українських Освітних Товариств, кооператив, курсів молоді, бурс і т.п. Зорганізовано та ведено таку важну акцію, як допомога українському студенству, чим уможливлено поважному числу нашого студенства вчитись на німецьких високих школах.

Все це осягнено завдяки активній поставі цілого українського громадянства та прихильному відношенню німецької влади до наших починів і потреб.

З вибухом німецько-большевицької війни багато наших людей, одні організовано, другі самовільно, залишило цей терен праці. Між ними було багато таких, які набули вже певний досвід у веденні праці УДК чи УОТ та запізналися з новими формами організаційного життя, опертого на засаді провідництва. Цей масовий відплив суспільних працівників з терену, головно з краківської й люблинської областей, відбився на дальшому ході нашої організаційної праці. Деякі УДК мусіли зменшити до мінімум свою на широку міру закроєну діяльність, що знов-же відбилося відємно на настроях та поставі місцевого українського громадянства.

Та прогалини в нашому громадяському житті не сміє бути. Ми мусимо якнайскорше поповнити проріджені ряди суспільних працівників, щоби праця УДК /Делегатур/ могла розвиватися дальше так, як того вимагає сучасна хвиля. При тому ми мусимо освідомити собі, що кожну працю, якщо вона має мати належні успіхи, мусимо вести зі знанням, фахово. Це торкається теж суспільної праці, у тій чи іншій ділянці нашого національного життя. Сама охота й добра воля тут не вистарчають. З другого боку і найкраща фахова сила є безвартісна, якщо в неї нема зрозуміння і охоти для суспільної праці, для добра загалу.

Маючи це на оці Провід У.Ц.К-у вважає, що одна з найбільш актуальних та пекучих справ під сучасну хвилю, це справа вишколу нових кадрів працівників-суспільників. Це можна перевести шляхом відповідних курсів, що їх УЦК задумує зорганізувати в найближчому вже часі. Проектується два роди таких курсів, один довший, біля трьох місяців, другий коротший - три до чотири тижневий. Завданням першого було би вишколити референтів УДК-тів, які опісля мали би вести самостійно цей чи інший відділ при УДК. Завданням другого було би запізнати його учасників з організаційною схемою та технічним діловодством УДК-у/Делегатури/.

Місце, речинець і умови прийняття на згадані курси будуть подані в пресі. Одначе вже сьогодні звертаємо на них увагу, щоб УДК занялися цею справою та повели відповідну праганду у своїому терені. Практика виказала, що найкраще є коли референт чи працівники даного УДК органічно звязані є його тереном, цебто коли вони рекрутуються з поміж місцевих людей. Тому теж в цьоу напрямі повинна йти пропагандивна акція.

Ми певні того, що коли до праці притягнемо нових, головно місцевих людей, то і праця УДК-тів оживиться знову і поплиеве повним руслом.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

000. Виконання доручень.

а/. Всіляки доручення УДК треба виконувати негайно і точно, тимбільше такі доручення, де виразно зазначено, що мають бути виконані негайно. І нема тут жадної різниці між письменними чи устними дорученнями як теж дорученнями, вміщеними у Віснику.

Доручення, що їх проголошуємо у Віснику торкаються проблем чи справ спільних для всіх, або більшої скількости низових клітин - це будуть доручення більшого загального значення і тому їх муситься виконувати нарівні з іншими індивідуальними дорученнями, оскільки загальний інтерес не вимагає саме ще докладнішого та скорішого їх доручення.

За виконання доручень є в першу чергу відповідальні голови УДК і Делегатур і вони мусять допильнувати, щоб поодинокі референти виконували кожночасні доручення.

На цім місци звертаємо спеціяльну увагу на доручення УДК вміщене у 19/26 числі Вісника з 1.XII.41. - пильно прочитувати Вісник.

б/. Пригадка.
Ці УДК і Делегатури, які досі не виконали доручення Організаційного Відділу -/Вісник з 1.XII.41. ч.19/26/ зроблять це негайно а саме:
подадуть список теперішнього дійсного складу їх Проводу, список осіб з їх і з поза їх терену, що надаються до громадянської праці і їх до неї можна буде притягнути - які кваліфікації мають ці особи і чи для них не є потрібні якісь курси чи перешкіл - при чому звертати спеціяльну увагу на спосібних селян, міщан, молодь - загалом місцевий елемент, як теж перешлють звіт чи перевели пропаганду за массовим членством, в який спосіб і з яким вислідом, якщо знова ні - то що задумують у найближчім часі у тій справі зробити.

На Холмщині і Підляшші донесуть нам якому з Референтів приділено справи "калакутів" - що у цій справі він зробив - які його помічення при видаванню карт розпізнання для калакутів.

091. Переховування печаток.

Печатки переховує під замкненням секретар УДК або Делегатури згл. особа до цего через голову УДК або Делегатури визначена, які безпосередно відповідають за це, щоби печатка не попадала в руки посторонніх людей, або не загинула. Печатки найкраще переховувати в огнетревалій касі, а якщо такої нема, у якомусь безпечному місці і це під ключем.

Якщо вже трапиться, що печатка пропаде, слід негайно списати з усіма, що мали до діла з печаткою протокол, а справу донести до поліції і повідомити про це повітового /міського/старосту, як також УДК.

094. Передача реферату при зміні референта.

Передача реферату при зміні референтів мусить відбуватися протоколярно - а протокол мусить підписати голова УДК /Делегатури/ як теж оба референти, уступаючий і входячий в обовязки.

Водночас слід передати новообіймаючому референтові всілякі документи і цілу кореспонденцію, як теж дати всілякі потрібні вияснення.

Спеціяльно не можна ніколи від цієї засади відступити при зміні фінансових референтів.

Особисті посвідки.

Звертаємо увагу, що особисті посвідки /Бешайнігунг/, цебто посвідки заняття в УДК /УДП/, що їх видає УДК в важні тільки тоді, коли вони потверджені через Іннере Фервальтунг.

Керманич Організ. Відділу

--------000--------

П О Ш И Р Ю Й Т Е Д Р У К О В А Н Е С Л О В О.

ВСІ ПРАЦІВНИКИ УКРАЇНСЬКИХ ДОПОМОГОВИХ КОМІТЕТІВ
І ДЕЛЕГАТУР ТА МУЖІ ДОВІРЯ

повинні причинитися до поширювання друкованого слова, зокрема української періодичної преси:

Щоденник К р а к і в с ь к і В і с т і, перший український щоденник в Генеральнім Губернаторстві.

Тижневик К р а к і в с ь к і В і с т і, ілюстр.український тижневик в Генеральному Губернаторстві.

І л ю с т р о в а н і В і с т і, мистецький багато й цікаво ілюстрований журнал для кожної української хати.

Д о р о г а, щомісячний ілюстрований журнал для молоді.

М а л і Д р у з і, ілюстрований журналик для дітвори.

Всі ці видання замовляти на адресу:
К р а к і в, Райхстрассе 34.

СУСПІЛЬНА ОПІКА.

108. Річне звітування.

Всі УДК Делегатури підготовлять матеріяли до річного звіту з діяльности Референтів Суспільної Опіки. Докладні квестіонарі звітів будуть розіслані пізніше. Звітування за цей діловий рік буде остільки трудніше, що багато працівників УДК, Делегатур відійшло на схід, а нові, що прийшли, не завжди докладно орієнтуються, що робили їх попередники. Всеж таки звіт з діяльности мусить бути виготовлений і тому треба збирати матеріяли до звіту вже від тепер.

131. У справі Допомогових Кухонь.

УДК, на яких терені діють Допомогові Кухні надішлють до 15.січня 1942 р. звіт зі стану цих кухонь. Зокрема слід подати час, від якого у цьому сезоні діють ці кухні, хто у них харчується /робітники, урядовці, різні/, кілько в останньому місяці видано порцій по нормальній ціні, зниженій і безплатних, буджет з останнього місяця, важніші завваги.

132. У справі шкільних виховних інститутів.

Всі УДК, Комісії В.І. в порозумінні з Управами В.І. надішлють до 20.січня 1942. звіт зі стану цих В.І. після квестіонаря, який в найближчому часі буде висланий до всіх УДК. Для кожного В.І. слід виготовити 3 квестіонарі з яких один має бути висланий до УЦК, другий до Виховного Інституту а третій лишається в УДК.

135. У справі Захоронок.

Всі УДК, на яких терені існують Захоронки надішлють до 20.січня 1942. звіт зі стану цих захоронок після квестіонаря, який у найближчому часі буде висланий до всіх УДК. Для кожної захоронки слід виготовити 3 квестіонарі, з яких один має бути висланий до УЦК, другий лишається в УДК а третій в самій захоронці.

Керманич Відділу
Суспільної Опіки.

------§§§------

ГОСПОДАРСТВО.

216. Контингенти.

На підставі господарських звітів з місць і спостережень нашого референта підчас поїздки в терен ствердилємо, що в контингентовій акції пп.Господарські Референти УДК і Делегатур не всі виконали належно наші доручення в цій справі, подані у Віснику УДК ч.19/26.

Треба признати, що обласні/дістріктові/ Уряди Виживлення і Сільського Господарства пішли назустріч нашим представленням - продовжено час здачі контингентів, злагіднено курс карних експедицій,які радше більше для пострашу діють ще в деяких пунктах повітів холмського і сяніцького, принято можливість поправок і знижки висоти контингентів.

Але з нашої сторони зроблено мало, щоби
а/ переконати наш хліборобський стан про потребу якнайскорішої здачі контингентів і допильнувати цеї здачі,

б/ представленням пп.крайсгавптманам дійсного стану на підставі зібраних матеріялів закріпити для поодиноких громад висоту контингентів у границях реальних до віддачі по забезпеченні запотребувань села на власні споживчі потреби населення і на засів.

Поручаємо ще раз припильнувати цеї справи так на місцях як і в крайсгавптманів і ляндвіртів.

Наше селянство повинно бути освідомлене, що Німеччина стоїть в завзятій боротьбі проти нашого найбільшого ворога - большевиків. Тоді коли німецький нарід віддає в цій боротьбі кров і життя своїх найкращих синів, ми свою солідарність з ними повинні засвідчити сповненням своїх громадських обовязків - в цьому випадку здачею контингентів хліборобських плодів, які Німеччині до остаточної побіди так потрібні, як добра зброя.

З другої сторони крайсгавптмани і ляндвірти на підставі представлень і матеріялів поданих їм Господарськими Референтами УДК можуть мати ясний образ дійсних потреб нашого села в хлібі на споживання і на засів і реальної висоти надвишки на контингенти. Знаходимо вже зрозуміння в обласних властей, які поручили перевірку висоти контингентів своїм органам в округах. Вашим обовязком подбати щоб ці перевірки йшли по лінії обопільних інтересів - українського і державного німецького.

216. Насіння на весняні засіви, штучні погної.

П.п.Господарські Референти УДК і Делегатур повинні вже заздалегідь заінтересуватися станом насіння на весняні засіви в громадах їх засягу діяння.

Через Мужів Довіря, рівнож через солтисів і війтів повинні вони провірити і зібрати дані про стан і запотребування всіх родів насіння /стан і запотребування ярої пшениці, жита - дуже важне, бо осінню не вся площа призначена під управу цих збіж була засіяна озиминою-, ячменю, вівса, гречки, кукурудзи, гороху, не менше важне про

запотребування бараболі, дальше пашних ростин, конюшини, люцерни і под./. З цими матеріялами Господарські Референти повинні інтервеніювати у крайсляндвіртів з метою виєднати доповнення та забезпечити насінням ці громади чи поодинокі господарства, яких запаси невистарчаючі.

Рівночасно Господарські Референти цею самою дорогою зберуть запотребування на штучні погної в їх повітах і рівнож інтервеніювати будуть у цій справі і своїх крайсляндвіртів.

Про акцію цю просимо інформувати нас у своїх звітах. На підставі звідомлень від Вас справи ці порушимо у відповідних урядах обласних і центральних.

216. Відшкодування за воєнні шкоди.

Відшкодування за річеві воєнні шкоди на терені Ґ.Ґ. від 22-го червня 1941. нормує розпорядок Ген-Губернатора з дня 7.VIII.1941., який появився у Віснику розпорядків ч.71. з дати 14.VIII.1941. На розпорядок цей звернено увагу у Віснику УДК ч.19/26. з дати 1.XII.1941. з виразним зазначенням останньої точки цього розпорядку, що він не відносить до области Галичини.

Тому, що в останньому часі вплинуло більше прохань про відшкодування з Галичини - так безпосередно до Уряду Воєнних Шкід як і посередно до УДК - вияснюємо:

Розпорядок цей відноситься лише до Ґ.Ґ. в старих межах і не обіймає він области Галичини, ані громад і повітів краківського дістрікту, які до 22.VI.ц.р. були ще в складі УССР.

Для Галичини опрацьовується новий закон, на цю ціль плянується нові грошеві засоби, бо поважні знищення і шкоди в цьому терені річ ясна не можуть бути покриті з податкових фондів старих областей Ґ.Ґ.

Шкоди на терені Галичини і українських громад влучених до краківської области належить покищо реєструвати. Поодинокі громадяни повинні мати точно зібрані і оцінені свої шкоди і втрати, завірені громадським урядом, які в свій час треба буде предложити з проханням про відшкодування.

230. Обєднання праці українських купців і ремісників при УДК і Делегатурах.

При поїздках в терен відпоручників Господарського Відділу УДК констатовано загальне зменшення активности та занедбання організаційної праці Комісій Міста при УДК і Делегатурах.

Діловодство не всюди є належно упорядковане, що оправдувано відсутністю відповідних службовців. Картотеки членів подекуди не упорядковані ще від початку року. Акція за приєднуванням до Обєднання Праці нових членів майже припинилася в той час, коли богато ще українського ремісництва, а подекуди й купецтва лишається без проводу - обєднаними в Обєднанню Праці при УДК і Делегатурах.

Національна свідомість та фаховий рівень українського купецтва лишає богато до побажання та є широким полем праці над національним усвідомленням та фаховим дошколюванням.

Час вимагає скріпити Обєднання Праці внутрішньо-організаційно, щоб кожний член відчував на собі безпосередньо вплив своєї організації та переконався в її корисності. Для осягнення цього в першій мірі необхідно відбувати правильні сходини членів з відповідно приготовленими програмами, в які можуть входити доклади та відчити на актуальні для членства теми, виміна думок, проєкти збірних акцій і т.п. Зимовий час, який найкраще надається для цього, як також на організацію всякого рода вечірних курсів для фахового дошколювання членів, не можна лишити невикористаним. Відповідальні за це в однаковій мірі є Проводи УДК і Делегатур, Господарські Референти та Проводи Комісій Міста і їх секції. Вказівки, як організувати працю були подані в докладних рамових програмах праці для Секції торговельної і ремісничої у Віснику УДК чч.3/10 з 1.II. 41. та 4/II.з 15.II.41., які треба взяти за підставу для укладання конкретних програмів для даної місцевости.

Господарські Референти та Провідники Обєднання Праці мусять навязати контакт з господарськими урядами крайс- і штадтгавптманів та інформаціями й інтервенціями помагати членам Обєднання у їх фахових справах. Це тепер буде особливо потрібне і конечне з огляду на те, що згідно з відомостями з компетентних джерел, у справі видачі торговельних і ремісничих концесій наступили певні зміни, викликані потребами життя. На будуче тягар справи буде спочивати у крайс- і штадтгавптманів. Господарські Референти при УДК і Делегатурах мають допильнувати тих справ на місцях, а також уважати, щоби прохання були основно приготовлювані,та узасаднені, відповідні друки належно виповнені та щоб подання вносили лише ті кандидати, які мають до цего підставу та хотять поважно, із замилуванням присвятитися торговельній чи промисловій діяльності.

На будуче просимо у місячних звітах Господарських Референтів більш докладно реферувати про діяльність Комісій Міста та її клітин.

Керманич Відділу
Господарських Справ.

--------ооо--------

ОПІКА НАД МОЛОДДЮ.

З нагоди Христового Різдва та Нового Року - передаю усім Колегіям, референтам, підреферентам та працівникам Референтур О.н.М., членам Куренів Молоді та спортовим товариствам - побажання Добрих Свят та Щасливого Нового Року, а в ньому якнайкращих успіхів в праці над вихованням молоді.

Керманич Відділу О.н.М.та Р.

x x x

В цьому році перед нашими УДК/Делегатурами/ - великі завдання, що їх слід буде перевести в ділянці виховання молоді. А саме: вдержання надбання минулих двох років, закріпити на наших західніх землях форму, що в ній виявлятиметься здорове суспільне життя молоді - себто Курінь Молоді - а все це постійною, послідовною та систематичною працею.

Передусім треба мати на увазі, що суспільних працівників у нас обмаль, а вимоги праці щораз більші і вони будуть постійно зростати на усіх українських землях. Нові кадри тих робітників можуть наростати тільки з кругів молоді, в першу чергу з лав існуючих клітин молоді,/куренів молоді, спортових товариств/, бо там молодь засвоює собі найскорше перші основи суспільницького світогляду, знання громадянської роботи та свідомости,знов-же тіловиховними вправами не тільки скріпляє своє здоровля, але водночас сталить свій характер.

Та існування, хочби найменших клітин молоді важне не тільки тим. Вони потрібні для неї самої, для її життя та розвитку, для її підготови на повноцінних громадян.

Тому велику шкоду для загальної справи і для свойого терену спричинюють ці Проводи УДК/Делегатур/, які справу опіки над молоддю/виховання/ спихають на останнє місце, або ще гірше; її зовсім занедбують.

Бо в тому саме головна причина нидіння нашого громадянського життя. В той час виховну працю серед молоді можна легше розвинути, як яку іншу ділянку нашої громадянської роботи. Слід тільки визнати її важною, ударною справою нашої суспільної роботи.

Молодь сіл та міст напевно стане в лави клітин молоді, бо вона хоче жити, і жадне гуртового життя.

Супроти цього ми вимагаємо:
а/ справного діяння Референтур/Підреферентур/кожного УДК /Делегатури/,
б/ співпраці з нею громадянського чинника, у виді Колегії опіки над молоддю при кожному УДК/Делегатурі/,

в/ приєднання до праці над вихованням молоді по змозі усі наші сили, зокрема учительських,
г/ особливої опіки та догляду Голов УДК/Делегатур/ над організацією Референтур/Підреферентур/О.н.М.

Щоби зрушити діяння Референтур/Підреферентур/ О.н.М. слід в першу чергу негайно дати їм працівників, передусім там, де їх брак, менше чи більше підготованих, навіть з кругів сільської молоді, але людей праці і це місцевих, щоби запевнити тяглість праці Референтур/Підреферентур/.

В тій цілі взиваємо усі УДК/Делегатури/:
а/ негайно подати на письмі запотребування організаторів Референтур/Підреферентур/ О.н.М./подаючи заразом висоту місячної платні/,Відділ О.н.М. зможе частинно заспокоїти цю недостачу працівників учасниками II.Інструкторського табору,
б/ вислати на перевишкіл до кращих УДК/Делегатур/ -/Сянік, Перемишль, Грубешів/ та до Відділу - вибраних кандидатів на організаторів навіть з кругів селянської молоді,
в/ на табори, що їх улаштовує Відділ О.н.М. висилати якнайбільше учасників, бо тільки в цей спосіб можна спричиняти доплив нових робітників, не тільки в ділянці опіки над молоддю, але взагалі суспільних працівників,
г/ пересилати нам прізвища надійних кандидатів на таких робітників, без уваги навіть на їх освіту, щоби тільки давали надію, характерних і солідних людей праці.

Якщо йде про змістову працю в клітинах молоді, то вона мусить бути примінена до трьох організаційних форм наших клітин:
а/ сільські Курені Молоді
б/ міські " "
в/ спортові товариства.

Скрізь у програму змістової праці увійде національно-суспільне виховання, як основа нашої виховної праці, а тіловиховання, як засіб вироблення фізичної справности і сталення характерів, тільки під умовою, що його будемо ставити в ширших розмірах як досі.

Для сільських куренів молоді ми подаємо композчасно програми праці, при чому дбаємо, щоби вони були догідні та водночас хоч в части вистарчали теж для міських куренів.

Слід тільки присвятити більше уваги доброму розплануванні праці та давати дуже богато ініціятиви на місцях, в поодиноких клітинах молоді. А це завдання наших Референтур /Підреферентур/.

Від Референтів,Підреферентів, організаторів жадаємо:

а/ постійного, точного перечитування Вісників,/від нових працівників перечитання усіх Вісників УДК, що досі вийшли/, та ведення праці згідно з дорученнями та вказівками, що у них заподані,

б/ постійно перебувати в терені, щоби інструувати та провірювати працю./Завжди слід мати на увазі що і Холмщина і Лемківщина потребують безпосереднього проводу в суспільній роботі/.

в/ приєднати для своєї праці якнайбільше помічних сил,

г/ щомісячними відправами з проводами клітини молоді затіснювати духовий звязок та при тій нагоді перевишколювати їх, в цей спосіб хоч в части заступати брак вишколених поучників та виховників,

ґ/ зимовими курсами-таборами для провідників К.М. підготовляти молодь до ведення праці в клітинах молоді,

д/ точно/до 15 кожного місяця/ звітувати до Відділу про стан і осяги праці.

Нижче заподаємо мінімальні вимоги праці, що в ділянці опіки над моллоддю кожна Референтура/Підреферектура/О.н.м, невідкличне до кінця березня ц.р., обовязана перевести:

1/. Відновити діяльність К.М., передусім там, де вони вже діяли, зосереджуючи працю на юнацтві/14-18 літ/ обох полів.

2/. Устійнити в них форми праці, починаючи від постійних /2 рази в тижні/ сходин, з наперед начеркненою та підготованою програмою./Програму сходин підготовляти та інструувати на місячних відправах проводів К.М./

3/. При допомозі учительства започаткувати організацію куренів новиків /9-14 літ/.

4/. Не занедбувати поширити ділянку тіловиховання у всіх родах, які тільки в даних обставинах і середовищі є можливі до переведення.

5/. Поширити якнайбільше здоровну акцію в К.М. згідно з інструкцією, що вийшла як додаток до Вісника ч.19 з дня 1.XII.1941.

6/. Перевести підготовку до "Дня Весни" в полученні з легкоатлетичними змаганнями.

7/. Підготовити справне діяння спортових товариств в напрямі ведення виховної спортової діяльности.

31. Національно-суспільне виховання.

Проголошуємо "Змаг із навчання рідньої історії" якоїнебудь доби, під умовою, щоб навчання відбувалося в чергуванні історичних діб / а не вирванням поодиноких діб/. Навчання слід переводити роями у формі голосного читання на сходинах, та опрацювання окремих питань/що їх подадуть Референтури,Підреферентури/. Навчання слід провірювати при помочі контрольних писемних питань/ що їх розсилає Референтура,Підреферентура/ та провірювати писемні відповіди на місячних відправах проводів К.М.

При навчанні послуговуватися книжками:
1. Іван Петренко:"Історія України" Укр.Видавництво Краків 1941.
2. Юліян Тарнович:"Батьківська слава" "" "
3. Микола Аркас: "Історія України: Укр. Накладня Київ-Ляйпціґ.

Навчання кожної доби закінчити змагом, який переводить Референтура/Підреферентура/ для цілої округи, чи районy.

До змагань стають поодинокі рої К.М. Змаг переводити у формі писемного і устного переіспитування. Для перших трох місць, що їх осягнуть УДК/Делегатури/ Відділ призає грамоти і нагороди.

Ця форма праці допустима для краще зорганізованих К.М. Понадто в К.М. по селах слід вести підсилену акцію боротьби з неписьменністю. Усі вказівки в тій ділянці подає Відділ Культурної Праці і їх треба точно виконувати.

До Відділу О.н.М. - звітувати: кілько членів К.М. навчилося грамоти продовж цеї зими.

Для кожного К.М., що продовж зими приєднає для себе 10 членів неписьменних і вони за старанням курінного проводу навчилися письма - Відділ признає окрему більшу нагороду.

За добуття трох грамот "Борця із неписьменністю" членами К.М., Відділ признає К.М. нагороду. За добуття одної грамоти "Передовика в боротьбі із неписьменністю" членами К.М., Відділ О.н.М. признає тому К.М. теж нагороду.

За переведення конкурсу "доброго розуміння книжки" трьома роями одного К.М., Відділ О.н.М. признає йому нагороду.

Усі нагороди в книжках, кромі того відповідні назви для вирізнених К.М. та полекші при принятті на табори.

Шкільні Курені юнацтва і новиків негайно приступлять до підготови юнацьких проб, згідно з вимогами для пола і віку та часу праці в клітині.

Референтури/Підреферентури/ О.н.М. усіх УДК /Делегатур/ приступлять негайно до переведення зимових курсів-таборів /диви Вісник ч.19. з 1.XII.1941./.

Час зимових шкільних ферій /коли школи вільні і вчительство може стануги до помочі/ слід використати, щоб перевести курси-табори для провідників К.М.

32. Тіловиховання.

Не занедбуйте руханки /показові лекції руханки можна набути у Відділі/ в часі тижневих сходин та недільних збірок.

На місячних відправах проводів К.М. слід переводити лекції руханки так, щоби навчити інструування лекції руханки та довести до того, щоб її систематично переводили усі К.М.

Лещетарство.

Сьгорічний лещетарський сезон почався дуже пізно, тож тим більше слід докласти старань, щоби передусім сільська та шкільна молодь взяла в ньому участь.

Уже в другій половині січня слід перевести районові лещетарські змагання, а негайно по них /в першій половині лютня/ окружні лещетарські змагання.

Усі вони мусять бути своєчасно зголошені до Відділу, а по відбутті переслати про них точні звідомлення.

Уже від тепер підготовляти зголошення змагунів/ок/ на лещетарські змагання Лемківщини в Криниці, що відбудуться в другій половині лютня. Конкуренці подані в пресі.

Передусім Референтури/Підреферентури/ О.н.М. подбають, щоб виставити дружини з окремих клітин молоді до стежного /патрулевого/ бігу на 9 км з 8 кг обтяженням.

Референтура/Підрефентура/О.н.М.,яка виставить на лещетарські змагання Лемківщини в Криниці 3 дружини до стежного бігу, одержує додатково певну кількість спортового приладдя,- при виставленні більшої кількости дружин - більшу скількість спортового приладдя.

II.Лещетарський,інструкторський табор ім.І.Богуна в Криниці

починає діяти 17.I.1942. для мужчин і жінок вище 16 р.життя, новиків і заавансованих лещетарів, тих які дають запоруку, що будуть працювати в клітинах молоді. Зголошення учасників переслати до Відділу О.н.М. негайно.

Учасники/ці/ складають оплату на табор в сумі 30 зл. і оплачують дорогу там і назад.

При зголошенні слід предложити дозвіл від УДК/Делегатури/ на побут в таборі, посвідку лікарських оглядин, заяву послуху в таборі, посвідку праці в клітинах молоді, та гроші на поворотну дорогу. і оплату.

Оголошення про табор в пресі. I. збірка дня 17.I.1942. о год. 9-ій в "Домі Української молоді ім.Волод.Великого" в Криниці.

Цей табор - заразом підготова нових працівників для наших Референтур та Підреферентур О.н.М. Жіночий відділ буде урухомлений тільки тоді, коли зголоситься принайменше 12 учасниць

Спортове приладдя.

Щоби прийти із поміччю в поширенні тіловиховання нашим шкільним Куріням Юнацтва та сільським Куріням Молоді, Відділ визначає Референтурам/Підреферентурам/ певну скількість спортового приладдя, між іншим, також лещета. Спортове приладдя слід відібрати особисто у Відділі за зложенням заяви звороту і покриття вартости зужиття до дня 5.I. 1942.

33. Фахове освідомлювання молоді.

"Здоровна акція" в К.М.

Вслід за висланими окремими в тій справі обіжниками та інструкцією /ціна 50 сот./ пригадуємо, що до переведення цеї акції привязуємо дуже велику вагу і за її занедбання будемо потягати до відповідальности референтів, підреферентів о.н.м.

30. Організація.

308. Членські вкладки.

Заплачення членської вкладки, це сповнення громадянського обовязку, це уже чин, та заразом доказ діяльности клітини.

Усі зібрані від К.М. вкладки пересилати негайно до Фінансового Відділу У.Ц.К. під назвою "вкладка молоді"

Звітування.

Не зважаючи на наші упімнення УДК/Делегатури/ не звітують про працю в ділянці опіки над молоддю, передусім з діяльности К.М., Шк.К.Ю. та спортових товариств. Деякі УДК/Делегатури/ не звітують навіть про те, чи можуть приняти організаторів, хоча ми їх про те кількакратно запитували. /Про вислані звіти повідомляти нас подаючи дату вислання/. Це уже повна байдужність до так важної справи, як виховання молоді.

Ми вислали формулярі річних звідомлень для клітин молоді /К.М., Шк.К.Ю., К.Н. та спортових товариств/ та Референтур /Підреферентур/ на адреси УДК, які вишлють відповідну скількість друків Делегатурам. Звідомлення з цілорічної праці слід переслати найпізніше до дня 15.1.1942., а у винятковіх випадках до 1.II.1942,

Звідомлення мусять бути правдиві, бо тільки тоді вони мають для нас вартість.

Кольпортажа видань "Дорога".

Кожний К.М. обовязково закупить комплет бібліотеки Дорога /ціна 20 зол./ передплатить журнал Дорога та книжки до навчання рідної історії/подані під 31/.

Спільні замовлення перешлють Референтури/Підреферентури/ О.н.М. через Відділ до Укр. Видавництва в Кракові.

В найближчих днях появиться з друку календарець українського юнака на 1942 р."Дорога" в ціні 1.50-2.00 зол. Він повинен найтися в руках кожного юнака/чки/. Замовлення слати через Відділ О.н.М. до Українського Видавництва.

Керманич Відділу Опіки
над Молоддю та Родиною.

Допомога Українському Студенству.

В дальшій аналізі діяльности УДК і Делегатур у справі організації акції допомоги українському студенству за час від 1.X. до кінця грудня ц.р. подаємо: На обіжник з дня 30.IX. на 70 УДК і Делегатур відгукнулось і виконало наші доручення 24 УДК і Делегатур. Годиться ствердити, що до УДК і Делегатур, які досі найкраще виконали згаданий обіжник, належать: Радимно, Белз, Динів, Дукля, Ловіч, Новий Санч, Синява.

Найбільше ініціятиви і заінтерессовання акцією допомоги українському студенству виявили досі: Радимно, Белз, Замістя і Новий Санч. Точні звіти за місяць листопад прислали: Краків, Новий Санч і Радимно. Одиноке Радимно прислало нам прелімінар бюджету допомоги українському студенству на шкільний рік 1941/42 в сумі 8,420 зол. Висоту передбачених місячно вплывів на Студ.Фонд подало 15 УДК і Делегатур.

Деякі УДК і Делегатури віднеслись до акції допомоги з цілковитою байдужністю і або зовсім не вибрали у себе КоДУС, або вибрали і згадані КоДУС-и у них цілковито недіяльні, а лишились тільки паперовим ефектом. Деякі знову вправді працюють, однак уважають зайвим виконувати доручення Централі щодо місячних звітів і подаванням пересічних місячних вплывів на Студ.Фонд. Можливо, що вони не здають собі справи, що Централя мусить мати їх точні і докладні звіти і прелімінованi місячні вплыви, щоби могла якслід повести акцію допомоги студенству і орієнтуватись, якими фондами може диспонувати, коли й скільки може уділити стипендій.

З жалем приходиться ствердити, що є такі УДК, які хоча мають корисні умовини/ насичення їх терену українським населенням, богато нашої інтелігенції, наших установ/, зовсім не використали їх досі і не перевели ще зорганізовано акції допомоги нашому студенству. До таких належить Люблин, Холм, Грубешів, Сянік, Криниця, Біла Підляшська і Варшава.

Щож можемо можемо сказати про тих 46 УДК і Делегатур, які цілковито зігнорували зарядження Централі й досі ні словом не відозвались на виданий 30.IX.ц.р. обіжник. Коли вони думають, що вповні вистарчає переслати лише час до часу зібрані пожертви на Студ.Фонд, то помиляються, бо

1/. тільки зорганізована на тих самих засадах і провадена у взаїмнім порозумінні з Централею, акція клітин в справі допомоги українському студенству дає запоруку її успішности.
2/. Без докладних звітів і звязку з клітинами праця Централі є неможлива.

Ця шкідлива байдужність поодиноких УДК і Делегатур буде публично напятнована/в пресі/,коли триватиме дальше.

Пересилаємо рівночасно звіт з діяльности КоДУС-у при УЦК за час від листопада 1940 до грудня 1941.р.

Звіти.

Усі УДК і Делегатури пришлють до дня 15.1.1942. докладні звіти з дотеперішньої акції допомоги українському студенству. В звітах треба узглядити такі моменти:

1. дату основання КоДУС-у при УДК згл.Делегатурі і склад КоДУС-у,
2. подати докладну /по місяцям/ зложену суму грошей на Студ.Фонд до кінця грудня ц.р.
3. подати число деклярантів і як вони вивязалися зі своїх зобовязань.
4. подати число й назву установ, які жертвували на Студ. Фонд і скільки вони жертвували.

Опінії.

При видаванні опінії студентам, які старатимуться про стипендії, УДК згл.Делегатури подбають, щоби дані опінінії були підписувані головою УДК і одним з членів КоДУС-у. Опінії не виставляти в присутности петента. При її видаванні кермуватися тільки громадянськими критеріями.

Свідоцтва незаможности.

При потверджуванні свідоцтв незаможности для кандидатів на стипендії скрупулятно контролювати, чи заподані є в них усі істотні моменти, які вказували б, що петент є дійсно незаможний /джерела удержання петента, хто удержує, заняття родичів, їх доходи - і т.п./.

Коляда.

Пригадується, що весь дохід з коляди в 1942 р. призначений для полонених.

З нагоди Свят і Нового Року пересилаємо усім УДК і Делегатурам щирі побажання "Веселих Свят".

Ко.Д.У.С.

-----ooOoo-----

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ УСІМ УДК /ДЕЛЕГАТУРАМ/.

К о м у н і к а т.

Український Центральний Комітет одержав 16.XII.ц.р. письмо від Правительства Генерального Губернаторства, Головний Відділ -Внутрішнє Правління, в якому звертають увагу, що українці, які в своїх поданнях покликуються на свою національну приналежність, мають залучити посвідку/Bescheinigung/ приналежного УДК, в якій стверджується, що дана особа є українцем.

Недодержання цеї вимоги спричинює зайву переписку, чим непотрібно обтяжується даний уряд і проволікається вирішення справи.

На цю вимогу уряду усі УДКі Делегатури звернуть пильну увагу при опініюванні подань - та при помочі вивіски в канцелярії подадуть її до загального відома.

Український Центральний Комітет

-----oo-----

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

Чин, як виховний засіб освітньої роботи.

Одною з найбільш обговорюваних та передискутовуваних тем, у ділянці освіти дорослих, є , без сумніву, проблема громадянського виховання, що є, між іншим, одним з головних завдань освітньої акції. Є це проблема, до якої невпинно повертає теоретик і практик усіх освітніх починань, коли начеркує собі дальший і поважніший план.

Але, коли ціль громадянського виховання є вже в приближенні очеркнена, коли усі погоджуємося на те, що нею є: усуспільнення одиниці, вироблення в українцеві активної постави супроти суспільного життя, - то методи, що змірять до осягнення цієї цілі, не завжди відповідають своєму призначенню. Тому тільки родяться сумніви, критицизм та знеохочення у відношенні до вислідів і самої сутті громадянського виховання. З цими труднощами,/які, зрештою, не є чужі й школі/, зустрічається передусім освітній робітник.

Міркуємо, що причиною цего явища - є обставина, що більшість освітніх робітників саме в ділянці громадянського виховання, отже в ділянці праці, яка вимагає якнайменше слів, а якнайбільше діяння та реалізування, - послуговується тільки словом, у різній поставі, стосує виключно вербальну методу. Ми говоримо про громадянське виховання, замість його реалізувати. Найліпше випрацювані гутірки, реферати на теми громадянського виховання не можуть і ніколи не заступлять виховного процесу знака на громадянина. Воно йде шляхом конкретних, взаїмно зі собою скоординованих і суспільно доцільних праць і почннів, які формують відповідні навики та духові диспозиції до вживання їх у суспільному житті. Переконувати тільки словом, послуговуватись незрозумілим , звичайно пняттям громадянського обовязку - це не провадить до цілі. Бо усвідомлення одиниці, навіть про найбільш високі суспільні обовязки, не може бути ціллю, самою в собі і не може вистарчити, саме до виконання свойого обовязку. Свідомість обовязку зовсім не рішає про охоту, волю й здібності до його виконання. Так як пізнання добра і зла не може бути в ніякому разі утотожнюване з поступками і реакціями одиниці. Тому, теж, не забуваючи конечности освідомлення одиниці про обовязки, які її ждуть, - не вільно нам піддаватися ілюзії, що процес говорення є одиноким виховним процесом і успішним засобом формування повної особовости. З незрозуміння цеї правди випливають усі ті диспропорції між освітнім діянням а культурою осібника і середовища, - які щоденно бачимо.

Слово може мати тільки тоді свій змисл і значення, коли невідлучно в парі з ним іде очеркнене діяння, що проявляється у зміні поступків чоловіка у відношенні до спільноти. Слово може бути введенням у працю, облегшити виконання праці й орієнтувати про цілі, - але не може заступити праці. Тому теж невдачі деяких освітніх робітників, які

прагнуть вже працю гуртка У.О.Т. оперти на його власному зусиллі, мають своє джерело в тому, що яке-небудь зусилля в користь загального добра є трактоване гуртом тільки як економічна вартість, оцінювана грошево, а не як ужиткова вартість для цілей духової і суспільної еволюції. Ми замало уваги присвячуємо образуванню позитивних навиків та не доцінюємо "права вправности" у реалізуванні дрібних, поденних зусиль, щоби ми могли потім надати розуміння й виконання суспільних обовязків.

Безоглядне і консеквентне виегзеквування, хоча б таких основних, не чеснот, але громадських обовязків, на терені У.О.Т., як відповідальність за кожну перейняту на себе працю, додержання своїх зобовязань/членські вкладки/ та умовлених реченців /звідомлення з діяльности і т.п./, - є більш виховне і далеко важніше, чим прохозвзування по великих проблемах української внутрішньої політики, що є темою багатьох гутірок і відчитів.-

Переводження робіт, що прямують до фактичного піднесення матеріяльної та духової культури середовища, провадить прямою дорогою, рівночасно до зреалізування цеї, або іншої конкретної цілі освітньої праці. А гуртове виконування цих робіт дає, незалежно від зовнішнього висліду праці,усі позитивні вартості, які торчать у спільному і солідарному зусиллі: розуміння його змислу і ствердження очевидних і реальних вислідів збірної співпраці.

Витворювання цим способом в одиниці так званого імперативу волі до праці для добра загалу, відбувається немов автоматично, шляхом виконування навіть дрібних праць в користь У.О.Т. і громади.

Але обсервація дійсности дає численні докази, що виконування громадських праць є в нашій освітній роботі непопул-ярне і легковажене і то не тільки членами У.О.Т., але й освітніми робітниками та Референтами Культурної Праці.

Трудно є зрозуміти одним і другим, що багато праць в громаді може й повинна виконати молодь, згуртована в У.О.Т. Такі праці, як піднесення санітарного стану села, направа громадської дороги, очищення і відновлення придорожних ровів, поправа містків, направа й уставлення громадських дороговказів, садження вздовж доріг овочевих дерев, піддержка та активна співпраця в місцевих громадських установах /кооператива, молочарня, Сільський Господар/, удержання будинку У.О.Т. у зразковому стані /білення, направа вікон, дверей, удержання квітників і т.п./, уладження спортового майдану, постійне удержування порядку в домівці У.О.Т./домівка, стіни, прикраса стін/, доцільне гігієнічне обстаткування домівки У.О.Т. і т.п., а передусім активна співучасть в освітній праці У.О.Т. - усе це лежить цілковито у сфері можливости молоді, є навіть повинністю молоді, що згуртована в У.О.Т., у куренях молоді, виховується на громадян, на передовиків громадського діла. Вислід читальняної праці мусить конечно реалізуватися назовні, якщо освітню працю не хочемо вважати самоціллю для себе, але, як засіб до піднесення рівня культури життя, в поодиноких його проявах. Очевидно, що не можуть

витворити задовільнявчих навиків до праці, улаштувані раз на рік т.зв. конкурси праці. Вони є більше видовищем, що відбувається протягом кількох годин, ніж систематичним зусиллям та ініціятивою до постійних праць на будуче. Освітня робота, а зокрема інтенсивна, планова праця над молоддю, згуртованою в У.О.Т., в куренях молоді мусить допровадити ступнево, але систематично, до проломання опору та нехіти до кожної праці, яка не є заплачена, але яка є найчистішим та найяркішим доказом суспільного вироблення цеї молоді.

Які гарні виховні досягнення можемо осягнути, приноровлюючи безкорисну працю, як засіб в освітній роботі - свідчить про це досвід, здобутий українською пластовою організацією. Пластові табори праці впорядковуючи воєнні цвинтарі на Маківці та Лисоні, будуючи дороги на Соколі та Остодорі, працюючи в Крилосі - зуміли протягом короткого часу, виплекати суспільного типа, ладного підпорядкувати себе інтересові загалу, карного, здисциплінованого члена спільноти, з незвичайно розвиненим почуттям відповідальности, а передусім суспільно ужиточного чоловіка.

Організування одноразових конкурсів є добре, але не можна вважати, що вони вистарчаючі, бо відповідне громадянське вироблення можна здобути тільки шляхом постійних вправ і скріплюванням диспозиції до праці та обовязку.

Щоби того рода праці мали своє виховне значення вони мусять бути, крім цього, проєктовані самим гуртом молоді, як вислід його ініціятиви та самодіяльности. Цим способом багато болючок та труднощів, які загально відчувається і обговорюється, але яких не усувається з браку ініціятиви, заохоти та консеквенції у виконанні,- могла би, під відповідним проводом, викорінити сама молодь, згуртована в У.О.Т.

Поняття праці і гуртового зусилля /узнане майже виключно, як економічна вартість, побіч таких чинників, як природа й капітал/,- домагається в практичному житті ревізії в цьому змислі, що праця є рівночасно основною суспільною функцією. Вона є, в розумінні соціології т.зв. функцією організуючою основи співжиття, шляхом визволювання в одиниці /яка не знає навіть про цей процес своєї інтегральної цінни/ елементу співдіяння.

Залежно отже від зовнішних вислідів,- має своє безпосереднє значення, організуючи і координуючи суму одиничних зусиль і викликуючи психічні переміни, у самій свідомості, поодиноких суспільних груп. Створювання таких ситуацій, які дають природний вияв вродженому інстинктові творення і реалізування, являється одночасним сублімуванням того інстинкту, у сфері суспільної ужиточности. Бо тільки активна постава у відношенні до проблемів щоденного життя, автоматизм доцільних реакцій у відношенні до стосунків та залежностей збірного життя - є тими чинниками, які формують навики і диспозиції одиниці, а в консеквенції цього - тямки і моральні осуди. Культ і реалізація збірного зусилля, замість індивідуалістичних пописів, провадить до

суспільних вартостей, які не зможемо виховати ніяким іншим способом.

Формальне образування і вправи умової справности, так як і обєм матеріяльного знання, є тільки першим етапом освітньої праці. Щойно здібність чинно доказувати своє усуспільнення і т.зв. почуття обовязку є воплоченням нової особовости.

Готовість до безкорисної праці для своєї суспільної групи, а в дальшому етапі для нації, являється завершенням постуляту моральної автономії одиниці - кінцевої цілі нашої освітньо-суспільної праці.

Оцінюючи одночас, з цієї точки бачення, суспільні вартості освітньої праці, як соціологічної функції, доходимо до висновку, що мірилом її суспільної ужиточности, буде критерій актуально суспільної ужиточності, образованого осібняка. Освітня акція не може послуговуватися виключно картиною майбутнього, яке хоче перетворити, але мусить брати участь в організуванні теперішности, яка попереджує і обумовлює майбутнє.

Освітній робітник, коли говорить про громадянське виховання, мусить памятати, що тільки чин має значення. Найліпші задуми залишуться без наслідків, коли не викликують практичних вислідів.

Ми подаємо цих кілька думок, спонукані до цего образом освітньої праці на нашому терені. Референтам Культурної Праці доручаємо проаналізувати вгорі написане та на основі цього зробити деякі коректури у виготовлених вже планах праці для У.О.Т..Зокрема варто подумати про те, щоби разом з Референтом Опіки над Молоддю передискутувати ціле питання та у планову виховну роботу над молоддю внести заторкнені вгорі моменти.

Уладження читальні, як засіб у боротьбі за новий побут села.

Часи, в яких живемо, вимагають від нас інтенсивної праці в освітній ділянці, бо розвязання проблеми культурно-освітнього виховання широких народніх мас є, безперечно, розвязанням питань завтрішнього дня. Саме тепер, коли на плечі українського села впав тягар війни з усіма її наслідками, коли на перший план висуваються насущні інтереси, як харчеві, паливні і т.ін., не може занепадати освітня робота, бо разом з нею занепаде дух нації.

Треба повсякденною, тяглою працею піднімати культурний рівень українського народу та боротися зі спадщиною минулого /як бруд, неохайність, пянство, брутальне відношення до жінки, рабське підлесництво перед багатими і зневага до бідняків/, - бо тільки на здоровій підбудові може розвиватися здорова і міцна нація. Всяке суспільство черпає свої сили з народу,- тому цей нарід мусить бути сильним, здоровим, культурним.

Освітній робітник за посередництвом читальні У.О.Т. повинен вивести село на твердий шлях.

Велику ролю у виховному значенні читальні грає не тільки її зміст але і форма. Поряд з тим, як читальня буде виховувати і розвивати у громадян почуття спільности і відповідальности за свої вчинки перед громадою, прищеплювати їм любов до всього, що українське, розвивати пошану до книжки та українських духовних надбань, вона мусить теж виховувати у них культурне відношення до свого тіла і до свого життя, виховувати потяг до чистоти і охайности. Читальня і тільки читальня мусить стати прикладом для українського села, тільки вона прищеплюватиме там культуру і найелементарніші гігієнічні навички. А це досягнемо тільки при тій умові, коли читальня дійсно буде зразково уряджена.

Ще в багатьох селах - це брудна непривітна хата, де з почорнілих від пилу стін похмуро дивляться засиджені мухами портрети, де крізь брудні шиби вікон ледве пробиває світло, де не знайти й натяку на скатертину, квіти, затишок.

Така читальня не є, звичайно, виховним чинником, і праця в ній не може бути повноцілою. Щоби боротися з страшенною темрявою, в якій потопає наше село, треба, насамперед створити зразок культурного житла, з якого б селянин міг запозичити щось корисне для себе.

Освітники не розуміють, що всі ті вицвілі бібулки, почеплені під стелею, брудна підлога і штучні квіти, позатикані за образи, не можуть викликати у селянина відповідних емоцій, бо все це йому давно знайоме, обридливе, і не вражає його уяви.

Праця в читальні ведеться припадково, уривчасто, від випадку до випадку, без всякого плану і системи. Тому і внутрішній вигляд читальні справляє враження якоїсь припадковости, без порядку. Це відбувається тому, що більшість інтелігенції ще не доцінює виховного значення внутрішнього оформлення читальні для світогляду українця, і той вплив, який вона може мати на громаду. Бо, приміром, коли селянин входить до чистої, гарно уряджено кімнати вчителя, він ніколи не плюне на підлогу, не кине недокурка, а витре ноги, стягне з голови шапку й буде чемно розмовляти про свою справу.

Чому-ж у читальню можна входити в заболочених чоботах, голосно балакати підчас якоїсь бесіди, сидіти у верхньому одязі, смітити на підлогу.

А тепер подумаймо: чи можемо мріяти про власну державу, коли наше селянство ще живе в одній кімнаті з поросям і телятами, миється лише під великі свята, підчас хвороби користується послугами знахорів і т.д. і т.п.

Треба вразити уяву селянства образом чистої й приємної хати, дати відчути всі вигоди культури і подбати про те, щоби ця культура з читальні була перенесена на ґрунт повсякденного життя, стала його невідлучною частиною, а не тільки святковою прикрасою.

Читальня мусить стати найкращим, найпопулярнішим після церкви містом на селі. Про те, як досягти цего, хочемо нижче більш - менш докладно розповісти.

Перш за все зупинимося на питанні зовнішнього вигляду читальні, а також землі, що прилягає до неї.

Відомо, що дуже часто по зовнішності складається враміння про ту, чи іншу особу. Як перед Вашими очима стане людина в драних панчохах, нечесана, і невмита, то у вас мимоволі виникає до неї певне обридження. Навпаки, навіть бідна, але залатана й чиста одежина викликає симпатію. Так і тут. Якщо будинок читальні стоїть обшарпаний, з діравим дахом і побитими шибами, окружений поламаним парканом, то й ставлення до читальні буде недбале. Зовсім неконечно, щоби читальня була у панських покоях - може це бути проста селянська хата, але надаймо її пристойного виду й вона буде зовсім інакше виглядати.

Для цього треба її добре вибілити, пофарбувати віконні рами, полагодити дах, ганок, добре вимести навколо хати, посипати піском доріжки. Як є паркан, то його треба також пофарбувати найкраще в зелену фарбу. Стовбури дерев, що ростуть навколо читальні добре вимазати вапном, кущі підстригти, зробити кілька клюмбів або квітників. Біля стін читальні посадити дикий виноград, плющ або кручені паничі. Як є біля читальні малий садок, тоді треба зробити в ньому простий деревяний стіл і кілька лав. Тут влітку можна буде провадити бесіди або голосне читання на свіжому повітрі.

Буває й так, що до читальні прилягає великий шмат вільної землі, якийсь пустар тощо. Тоді обовязково треба перетворити його в спортовий майданчик.

Влаштувати спортовий майданчик не важко, і це не вимагає майже ніяких коштів. Поперше, треба вирівняти і притоптати площу, обрану для цієї цілі, посипати її піском, а по краю обсадити травою, або кущами. Коли це зробимо, треба приступити до будування найпростіших спортових знарядь.

Для плигунів і бігунів необхідно зробити бігову доріжку-рівненьку, добре притоптану стежку землі, в кінці якої мусить бути чотирикутна яма довж. в 4,5 м, завш.1,5 - 2 м, глибина на 1 - 1,5 м. наповнена піском. Служить вона як сінник, до помягшення грунту, на який плигун приземлюється.

Також треба вкопати два стовпи з перекладиною для руханкових вправ, гладенько вистуганий стовп до лазення, стовпи на яких закріпити сітку для відбиванки, тощо.

Всі ці нескладні річи можуть зробити самі селяни у вільну годину. Взимку такий майданчик, залитий водою, правитиме за ковзанку.

На дверях читальні, або краще над дверима, необхідно повісити вивіску: "Українське Освітнє Товариство"в......", яка б кожному казала, яка саме установа тут міститься. Вивіску найкраще виписати жовтими літерами на синьому тлі, чітким письмом. Ліпити на дверях всілякі обяви не поручається, бо при такому звичаї двері з часом перетворюються на афішовий стовп, на якому красуються шмати пообдираного паперу. Для обяв найкраще зробити спеціяльну дошку під шклом, або дротяною сіткою. Така дошка вивішується на

видному місці біля входу до читальні. Самі обяви радимо робити яскравими фарбами і великими літерами, щоб вони відразу кидалися в очі, звертали на себе увагу. Примірон передбачення вистави "Наталки Полтавки" силами аматорського театру. Якщо оповістити це папірцем видертим із зошита, то ніхто не зверне уваги на нього. Але, як взяти більший аркуш хоча б обгорткового паперу і чітким шрифтом виписати оголошення на ньому - кожна людина зупиниться і прочитає, або як сама не вміє читати, то спитає у когось,що це воно таке.

Коли наведемо порядок на подвірі, перейдемо до внутрішнього оформлення. Здебільша читальня складається з одної кімнати, або кімнати і сіней. Отже будемо розглядати саме таку будівлю, бо вона є найбільш типічною для нашого терену.

Найпершу вимогу, яку ми ставимо до читальні, це є чистота. Тому першим нашим ділом буде вибілити стіни читальні. Білий колір при цьому найкращий. Але в читальні, що міститься в хаті з малими вікнами і де відчувається брак світла, поручаємо зробити стіни ясно-жовтими. Це справить враділння сонячного освітлення навіть в найпохмурніші дні.

Після цього треба пофарбувати віконні рями, підвіконня, внутрішні двері в білу барву. Дехто зауважить тут, що для місця громадського користування це не є практичним. Але, коли ми беремо під увагу ту обставину, що все це мусить принаймі раз на тиждень старанно відмиватися від бруду, то біла фарба цілком підходить для нашої ціли, бо вносить в кімнату певне вражіння охайности, яке ніколи не дасть синя, зелена, або якась інша краска.

Підлогу, як вона з дощок, треба добре вишорувати лугом, а коли глиняна, то вимахати глиною. При чому поручається робити це щотижня, або навіть два рази в тиждень. Тільки тоді в читальні дійсно може бути мова про порядок. Бо примірон, як вибілити кімнату раз на рік, то це замало. Стіни, також треба частіше білити. Треба врахувати, що тут майже щодня перебувають люди, разом з якими заноситься пил, бруд, стіни обтиратимуться, втрачатимуть свою свіжість і тому потребують регулярного відновлення.

Мало того, щоби за чистоту дбав тільки Провід У.О.Т. Треба систематично привчати до цього всіх громадян. В цій цілі велику виховну ролю відограє така, на перший погляд дрібниця, як витиралка до ніг. Таку витиралку треба конечно придбати. При чому радимо на дворі, перед дверима зробити залізну скобу, на якій би селяни відчищали болото. Потім, в передпокої - грубу, міцну витиралку, а в читальні перед дверима ще одну, тоншу, можна навіть плетену з соломи. Підлогу в читальні, щоб не дуже брудилась варт застелити хідничками і веретами. В кутках розставити смітниці /звичайний плетений кошик, який потрапить кожний сам виплести з лози/, а також плювачки. На верети, або на чисту, блискучу підлогу якось незручно буде ставати заболоченими чоботами, плюнути, або кинути недокурок. Також незручно плювати на підлогу, коли в куті торчить плювачка, незручно кидати сміття на підлогу, коли тут же поруч смітниця. Також не можна забувати про таку важну справу, як

гардероба, або, в наших умовинах проста вішалка. Як є сіни, то там обовязково треба зробити вішалку на 30-35 гачків, щоби люди ні в якому разі не сиділи у зверхньому одязі, бо це шкідливе для здоровля.

Якщо нема сіней, чи передпокою, то треба для цієї цілі приділити одну стіну читальні, щоб кожний мав змогу розібратися а не паритися в кожусі.

Як все вже побілено, вимито, пофарбовано, приходимо до розгляду оформлення стін читальні. Треба мати на увазі, що воно мусить носити на собі відбиток певної ідеї, змислу, а найголовніше - ілюструвати собою, як саме бути прикрашене житло.

Найкорисніше повісити на стінах портрети великих українських мистців, як Шевченка, Франка, Лисенка, Лесі Українки, тощо. При чому ці портрети мусять бути в однакових рямцях, одного розміру, а не так, що Шевченко, приміром, - величезний портрет в золотій рамі, а поруч - Франко - вирізаний з журналу. Це недопустима річ. Хай портрети будуть оправлені в прості рами, але одного коліру і формату. Не треба, також, багато навішувати, як дехто любить, це робити, від стелі й до підлоги. Три - чотири портрети цілком вистарчить. Можна ще завісити в читальні кілька образів українського мистецтва, але подбати про те, щоби вони дійсно мали яку небудь вартість. Чужих образів і немистецьких краще не вивішувати. Дуже корисно тут же раз на місяць вивішувати стінну газету, в якій висвітлювати всю роботу У.О.Т., оповіщати про досягення, критикувати недоліки. Це сприяє популяризації освітньої праці, викликає зацікавлення нею у більш пасивної частини громади.

1-2 плакати, кілька гасел, календар і мапа України, - ось і все, що мусить прикрашати стіни читальні. Гасла найкраще виписувати на білому папері на аркушах розміром 15х40 цм чорною, або синьою фарбою. Для цієї цілі використовуються уривки з віршів українських поетів, гасла сьогоднішнього дня, тощо. Гасла треба час від часу змінювати.

Ніяких гірлянд із коліровего паперу, штучних квітів, або сухого листу начіплювати на стіни не треба.

Зате необхідно портрети прикрасити вишиваними рушниками. Це буде просто, але стилево і гарно.

Влітку з зовнішньої сторони вікон прибиваються довгі і вузькі скриньки з землею, в яких засівають квіти. Взимку на вікнах, та ще на маленьких не варт наставляти квітів, бо буде темно в хаті.

Також не треба завішувати вікна грубим рядном. Білі, прозорі фіранки, або занавіси, що вдень відсуваються набік - найкорисніші.

Недопустимо створити в читальні суху, канцелярійну атмосферу. Навпаки, кожен у ній мусить почуватися вільно, незвязано, але, підкорятися тим правилам, які там існують.

У великій мірі до створення такої затишної, приємної атмосфери спричиняється умебльовання кімнати.

Меблі найкраще мати прості, соснові, білі, щоби легше було їх шорувати. Ближче до передньої стіни хати поставимо стіл, накриємо його вишиваною скатертиною, поставимо на нього вазон з квітами, дві - три попільнички, глечик з водою. До самої стіни присунемо шафи з книжками. Далі вглиб кімнати рядами розташуємо лави, або крісла, а в кутках задньої стіни поставити ще два маленькі столики, призначені для товариських ігор./шахи, доміно/.

Якщо кімната дуже мала, то лави в будні дні ставимо попід стінами, щоб звільнити місце посередині.

Стелю нічим прикрашати не треба. Мусить бути чиста, раз - по-раз обтиратися від пилу й павутиння.

Досить важко тепер з освітленням читальні. Але при добрій волі, навіть в найтяжчих умовинах, коли нам читальня дорога, здобудемо для неї потрібну нафту. Якщо У.О.Т. має тільки одну більшу лямпу, то найкраще завісити її посередині так, щоб світло рівномірно падало на всі боки. Буває й так, що читальня має тільки маленьку лямпочку. В такому випадку ставимо її безпосередньо на стіл, але на тарілку, щоб не заляпати часом скатертини.

Управа читальні мусить дбати про те, щоби ввесь час в кімнаті було свіже повітря. Для того треба відкривати час від часу кватирку і провітрювати помешкання.

Треба також агітувати, щоби в читальні не курили, а як вже б і робили це, то більш - менш стримано. Мусимо водночас привчати селянина струшувати попіл та кидати недокурки в попільничку, а не на підлогу. І це вже буде великим поступом на шляху засвоєння певних культурних навиків. Так мусить виглядати читальня щодня. Але не забуваймо, що бувають свята, які якось мусять відбити на собі оформлення читальні.

Візьмемо, наприклад, таку культурну подію, як Шевченкові роковини. Вже заздалегідь готуємося до них. Насамперід прятаємо, миємо вікна, двері, підлогу.

Потім завішуємо на передній стіні читальні портрет Шевченка, убраний вишиваними рушниками і гірляндами з ялинкових віт. Інші портрети знімаємо на той час, а на стінах вішаємо відповідні гасла, навіть цілі уривки із творів великого поета, як нпрм.:" І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній новій не забудьте спомянути незлим, тихим словом" Крім того прикрашується стіни гірляндами із ялинкових віт, коли є - килимами.

Стіл застелюємо килимом, або святковою скатертиною, ставимо на нього спеціяльно придбані на цей випадок квіти.

Якщо читальня має сцену, то тоді найбільше уваги приділяється їй. Задня стіна сцени завішується великим килимом, або, як його немає, то великим українським національним прапором. На цьому тлі вішаємо великий портрет Шевченка, відповідно прибраний. Під портретом уставляємо почесну

стійку, або великі вазони гарних квітів в пірамідальному укладі. На середину сцени виноситься стіл, святково прикрашений, заставлений квітами. Не шкодить, коли і по краях сцени поставимо горшки з квітами. Лави укладається рядами, з залишеним проходом посередині, або з одного боку. Прохід мусить бути вільний весь час і сідати там нікому не можна. Ніяких місць для упривілейованих осіб не може бути. Всі громадяни в читальні мусять почувати себе рівними. Тільки при тій умові ми дійсно зможемо заслужити їх довір'я і симпатії. Радимо підчас імпрез, а навіть кожних сходин, завести таких дижурних біля входу, які б витали кожного, вступаючого до читальні, займилися ним, и садили. Також корисно впровадити в життя виготовлення спеціяльних запрошень на те, чи інше свято, однакових для всіх громадян.

Треба привчати громаду до точности. Якщо початок визначений о год. 8, то о восьмій і мусить початися, а двері після 8 год. зачиняються і ніхто не може ввійти до салі, хиба тільки підчас перерви. Бо у нас ще водиться, що вистава починається з годинним опізненням, а ще після початку до салі влазять люди, голосно розмовляють, сміються, розшукують вільні місця.

Це вражає виконавців, знижує урочистість, заважає іншим глядачам. Як саля мала і має невелику кількість лав, то сідати повинні у першу чергу старі жінки, потім старші мущини, потім середнього віку жінки, середнього віку мущини, а молодь може стояти. Коли є ще місце, займають його вперід дівчата, а щойно після них парубки.

Святочне прикрашення сцени, зразковий лад на салі, точність у виконанні програми, чистота, естетичний вигляд цілости, - це передумови успіху кожної імпрези.

Взагалі, тільки тоді читальня дійсно буде відповідати своєму призначенню, коли своєю зовнішною формою буде давати зразок культурності. Ми ставили перед собою завдання тільки окреслити найважніші моменти в урядженні читальні і її устаткуванні, а подрібне розроблення цих питань мусять зробити на місцях. Бо кожна місцевість, кожне село має свої індивідуальні риси і особливості, яких ми не можемо предбачити, а які можуть і мусять бути використані при улаштуванні читальні.

До цього питання ми ще повернемо. Широко опрацьовану тему - видамо окремою брошурою.

Але тому, що ця справа є важна - кидаємо ці думки, в скороченому виді. Бажаємо, щоби вони були використані Референтурами Культурної Праці на черговій відправі, чи пак конференції Проводів У.О.Т.

Незалежно від цього Референтури Культурної Праці можуть ці думки поширити, краще опрацювати та у формі окремої інструкції розіслати своїм У.О.Т.

Маємо надію, що ці думки не залишуться на папері, а перейдуть в життя.

------ooo------

420. Боротьба з неписьменністю.

В руках п. Референтів Культурної Праці - букварі для неписьменних, методичні порадники, для тих,що вчать неписьменних, пропагандивні афіші та інструкції в справі організації акції боротьби з неписьменністю.

В багатьох селах вже від місяця йде навчання для неписьменних шляхом індивідуальних лекцій. Деякі громади зорганізували колективні курси науки читання й писання при школах. Ведуть ці курси місцеві учителі.

Кілька таких курсів зорганізовано та поставлено дійсно зразково: Курси поділего на два ступні. Перший ступінь обіймає учасників, що зовсім не вміють ні читати,ні писати. Другий ступінь обіймає учасників, що вміють вже слабо читати й писати. План науки: читання й писання письма й чисел до 100, познайомлення з мірами і вагами /вага децимальна/. Як приманючу частину курсу додано в кількох громадах науку церковного співу/звичайно без нот/. Знову ж в інших ведеться розмови з історії, географії, природи та гігієни. Систематичні лекції і розмови ведеться в вечірних годинах. На наш зазив до Референтів Культурної Праці стануть до інтенсивної боротьби з неписьменністю вже відгукнулися більшість Українських Допомогових Комітетів. Сім Референтів Культурної Праці, а саме:
1/. о.Ст.Дзюбина - УДК Новий Торг,
2/. М.Ренда - УДК Холм,
3/. Проф. Гнат Мартинець - УДК Сянік,
4/. Л.Лапінський - УДК Замістя,
5/. Проф. Павло Крачук - УДК Криниця,
6/. Ів.Ткачук - УДК Красностав,
7/. Петро Морчук УДК Біла Підляшська - предложили навіть письменні заяви, в яких, з уваги на те, що неписьменність широких українських мас є найбільшою язвою у наших національних прямуваннях,- прирікають продовж зимових місяців зорганізувати весь актив повіту до боротьби з неписьменністю та доложити всіх своїх сил, щоби ця акція дала в цьому році найкращі висліди.

Ми віримо, що цих 7 Референтів виконають своє приречення. Свідчить про це і праця, яку вони започаткували. Вона є теж доказом, що навіть серед найтяжчих умовин, коли тільки найдеться активна одиниця, коли є тільки добра воля й охота - можна дуже багато зробити.

Нажаль є теж Референтури Культурної Праці, які до акції боротьби з неписьменністю ставляться з деяким легковаженням. Вони не інформують Відділ Культурної Праці про хід своїх заходів у справі боротьби з неписьменністю, жадної заяви досі не прислали, наших заряджень, в справі організації акції боротьби з неписьменністю, досі не виконали.

До цих належуть Українські Допомогові Комітети /разом зі своїми Делегатурами/: 1/ Ясло, 2/ Ярослав, 3/ Перемишль, 4/ Ряшів, 5/ Білгорай, 6/ Грубешів, 7/ Радинь.

Не знаємо, що спонукує ті Допомогові Комітети до такого поступовання. Хочемо вірити, що ті Комітети були досі за-

абсорбовані іншою працею і тому акцію боротьби з неписьменністю пересунули на січень. Але, вони з певністю розуміють конечність боротьби з неписьменністю, цим найбільшим боляком на нашому національному організмі.

Тому пригадуємо цим Допомоговим Комітетам про наші зарядження в справі боротьби з неписьменністю /у Віснику ч.18. стор.12-15, у Віснику ч.19.стор.1[illegible]-19, письмо ч.9830./. Вони мусять бути без решти виконані.

Усім Українським Допомоговим Комітетам заповідаємо, що ми будемо пильно слідкувати за цим, чи акція боротьби з неписьменністю є в їх повітах зорганізована і належно поставлена, та чи всі наші зарядження в цьому напрямі є якслід виконані.

Комітети, які помимо наших завзивів і пригадок легковажуть собі найосновніші обовязки - потягнемо до відповідальности.

В часі Різдвяних Свят є найкраща нагода там, де цього ще не переведено, зорганізувати акцію боротьби з неписьменністю.

Референтури, які вже працю розгорнули, повинні негайно надіслати нам для започаткування пропаганди в пресі потрібні нам відомости та матеріяли /гляди Вісник УЦК ч.19./.

424/0. Перегляд театральних форм.

Як додаток до Вісника ч.19. - ми вислали усім Референтам Культурної Праці - обширну статтю: "Цілі та завдання аматорського театру". Цею працею ми хотіли втягнути Референтів в круг наших думок про конечність реорганізації аматорського театру та створити підставу, на якій будемо переводити зміни, торкаючі змісту та форми праці аматорського театру.

Рівночасно з цим 20 числом Вісника УЦК - висилаємо всім Референтам та Підреферентам Культурної Праці - черговий додаток: "Перегляд театральних форм".

Стоїмо на становищі, що аматорський театр, має власні, мінні від фахового театру, цілі та шляхи розвитку. Він мусить теж мати власну ідейну поставу, власне твориво, власні форми і методи праці.

Аматорський театр, у широкому розумінні, не обмежується тільки до проблеми так званих "вистав". Тямкою: аматорський театр може огорнути всі прояви театралізації, менше або більше зорганізовані, бо виховне завдання аматорського театру добачуємо передусім у звязку з самородними проявами театралізації, прикметними нашому середовищу.

Тому теж у перегляді театральних форм - ми опрацювали: забави й гри, в яких виступають театральні, або обрядові елементи, дальше костюмові забави, які дають учасникам цікаві пластично-мімічні можливості, інсценізації шарад, загадок і приповідок, інсценізовані суди, живий часопис, людові обряди, рецитацію гуртову і індивідуальну, інсценізацію пісні, вірша, новелі, повісті, пєси, обходи, масові урочистості.

Роблячи перегляд театральних форм ми мали на увазі театральну працю у тіснішому цего слова значенні і то такий її рід, який відповідає майже всім важнішим постулятам аматорського театрального мистецтва: постулятові 1/ самодіяльної творчості, 2/ звязання театру з кругом заінтересувань середовища, 3/ свобідного мистецького вияву.

Звертаємо увагу Референтам Культурної Праці, що думки, з якими їх тут зазнайомлюємо, є нові в нашій освітній практиці. Їх треба основно передумати, створити собі ясний образ цілі, до якої вони прямують, а опісля перейти до їх реалізації. Для переводження їх в життя належить вибрати одне , два У.О.Т.,де є до переводження цих нових театральних форм - пригожий грунт. Звідсіль вони будуть діяти і на околицю.

421. Гуртки прихильників книжки. Конкурси доброго розуміння книжки.

Місяць січень, в якому 10 святочних днів, а крім того важніші господарські праці поза нами,- найкраще надається до пожвавлення освітньої роботи.

Тому звертаємо увагу Референтів та Підреферентів Культурної Праці, щоби в програму праць, які мають перевести протягом місяця січня, вставили теж зорганізування в кращих У.О.Т. повіту: 1/ гуртків прихильників книжки, 2/ зорганізування та переведення в куріннях молоді /в порозумінні з Референтом Опіки над Молоддю/ - конкурсів доброго розуміння книжки.

Матеріяли, вказівки та інструкції для переведення цих завдань найдуть Референти в додатках до Вісника УЦК ч.18 і 19, а саме: ад 1/ "Пропаганда книжки та форми праці з книжкою в У.О.Т., ад 2/ "Конкурси доброго розуміння книжки".

Зокрема звертаємо увагу на конкурси доброго розуміння книжки. Є це форма великого пропагандивного значення, достосована до психіки молоді. Належить з нею бути остільки осторожним, що легко можна тут зійти на хибний шлях. Передусім треба собі чітко зясувати, що помимо назви "конкурс", ця форма праці має мало спортового первня:ревалізації й елімінації, а більше мусить культивувати співпрацю і уміність взаємного доповнення. Для освітника є це скорше "гурток для доброго розуміння книжки".Треба однак доцінювати приманювче значення характеру конкурсу, а зокрема пропагандивне закінчення такого конкурсу. Осягнені поодинокими учасниками висліди, вложена праця, відношення висліду до посіданих даних для такої праці - усе те мусить ся взяти під увагу в праці гуртків "доброго розуміння книжки". Врочисте закінчення з обговоренням прочитаних книжок в приявності цілої комісії, представників села,нераз родичів, являється дуже цінним моментом звязання читальні У.О.Т. зі старшим громадянством, здобуття зрозуміння та доцінювання праці читальні з боку старших.

З уваги на те, що форми праці з книжкою, які оце хочемо впровадити, є у нас цілковитою новістю, просимо Референтів Культурної Праці, щоби ділилися з нами своїми завагами, спостереженнями, досвідом. Тільки тоді будемо могли

вносити до своїх планувань деякі конечні коректури, та могти краще деякі форми освітньої праці прикроїти до вимог, умовин та потреб терену.

Річевий поділ праці /Рі.П.П./

Перед роком УДК видав проєкт річевого поділу праці, щоби при помочі нього унормувати та устійнити діловодство цілої організації, систематично зорганізувати працю та дати взірець, як повинна виглядати планова праця у добре зорганізованій установі.

Протягом цілого року Відділ Культурної Праці, не один раз діставав письма від поодиноких Референтів Культурної Праці, в яких вони домагалися переведення змін у тій частині Р-.П.П.-у, який відноситься до культурної праці. Вони підчеркали, що є багато справ, які ніяк не дадуться втиснути в схему передбачену Рі.П.П.-ом.

Ідучи назустріч побажанням тих Референтур хочемо перевести основні зміни в Рі.П.П.-і, який відноситься до Відділу Культурної Праці. Щоби ті зміни заспокоїли усіх, мусимо до їх переведення дістати від поодиноких Референтур потрібні вказівки і побажання.

З уваги на це зарядкуємо:
Референтури та Підреферентури Культурної Праці -, найдальше до 15 січня 1942 р. провірять Рі.П.П. Референтури Культурної Праці - та його згідність з дійсними потребами діловодства Референтури. Свої замітки, побажання, пропозиції в цьому напрямі вишлють до 20 січня Відділові Культурної Праці.

421. Дарові книжки на "ялинку".

Усім Українським Допомоговим Комітетам, які для дітвори свойого повіту не одержали ще дарових книжок, як дарунку УЦК з нагоди Миколаївського Свята, а які вислали в пізнішому реченці списки - висилаємо тепер книжки.

Дотичні УДК мають уладити для дітей "ялинку", на якій, між іншими обдарують дітей. Дарунки повинні одержати тільки пильні діти, які роблять добрі поступи в науці. Дарунок УЦК має бути для них заохотою до дальшої праці.

Прохання, які не були вислані за посередництвом УДК - не будуть полагоджені.

Жіночі Секції.

442: Районові Жіночі Секції.

Для кращого налагнання організації і справнішого керування працею в окрузі, Окружні Жіночі Секції покличуть до життя /очевидно, як того вимагає ширше розгорнена праця, чи її можливість/ при Підреферантах Культурної Праці.

Праці в Делегатурах УТК – Районові Жіночі Секції, чи при Підреферентках для жіночих справ.

Районова Жіноча Секція підлягає Окружній Ж.Секції і тільки цією дорогою може вдержувати звязок із Головною Жіночою Секцією.

О.Ж.С. скликують раз у місяць конференції голов Р.Ж.Секцій, чи пак Підреферентюк для жіночих справ в окрузі. В програму конференції мають увійти звідомлення з праці та їх обговорення, намічення плану праці на найближчий місяць. Всі такі конференції мусять бути звітовані, а проекти дальшої праці заподані в звітах. Головна Жіноча Секція використає цінніші думки та проекти при переводенні загальної програми.

442. Як повинна працювати Місцева Жіноча Секція в осідку Окружної або Районової Жіночої Секції?

Згідно з напрямними праці Відділу Культурної Праці УТК /гл. Вісник ч.19 УОТ-и, а тим самим і Жіночі Секції творять основу діяльних гуртків, які ведуть відповідно розпреділену й зрізничковану працю. Програму праці слід підбирати відповідно до того, з яких членів дана секція складається, та який терен її праці. З уваги на те, що членами М.Ж.С., в осідку Окружних Ж.С., є головно інтелігентське і міщанське жіноцтво, як і з уваги на те, що терен праці того жіноцтва повинен обіймати крім свойого міста теж посередно район чи округу, приймається в засаді, що члени такої М.Ж.С., крім праці в місті мусять стати помічними для поодиноких референтур Окружної чи Районової Ж.С. .

В тій цілі референтки О.Ж.С. мусять підібрати собі до помочі гуртки жінок, які ні звідки інде не можуть рекрутуватися, як з. поміж членів М.Ж.С.

Тому проводи Окружної Ж.Секції організацію цілости праці мусять виконати у взаїмному, тісному порозумінні, беручи під увагу добро справи, – як передумову.

Провід Окружної Жіночої Секції мусить мати:
а/ ясний образ своєї дотеперішньої праці в цілій окрузі,
б/ план дальшої праці, її можливостей, що треба й можна виконати зараз, що опісля,
в/ план запотребування кількости та якости співробітниць.
До проводу Місцевої Жіночої Секції знову належить:
1. приготовити образ, план та запотребування людей на терені свойого міста, беручи засаду, що якщо не всі, то загал членів мусить бути активний, зн. кожна членка повинна мати відповідний для себе і своєї спромowності пруділ праці.

2. Відповідно, в порозумінні з референтками О.Ж.С. працю розділити і мати її в сталій евіденції /зн. одними залишити для праці М.Ж.С., а другим доручити працю в О.Ж.С./.

Як до зорганізування такого поділу праці забиратися?.

Провід М.Ж.С. мусить на ширших сходинах, у відповідній формі, представити членкам великі можливості і конечність виконання праці в терені. Чейже інтелігентне жіноцтво є в силі зрозуміти, та відчути сьогоднішню дійсність, т.зн. що від членки Ж.С. з будьяким інтелігентським станом муситься дещо більше вимагати, чим від селянки-членки сільської Ж.С.

Це "дещо більше" - це саме та праця, яку поза своїми місцевими сходинами, поза влаштуванням якоїсь імпрези, чи місцевої харитативної праці - мусять дати членки М.Ж.С. в користь загальної праці, для цілої своєї округи.

Щоби могти відповісти обом завданням, зн. виконати обовязок, місцевий і окружний провід мусить мати на увазі, що передумовою кожного успіху - це належне зорганізування праці. Тому при її наладнанні слід брати під увагу таку черговість:
1. Переконати членок, що кожна мусить працювати ініціятивно та відповідально на найбільш її відповідальному відтинку праці, беручи під увагу фаховість, замилування та вартість даної особи вже при конкретнім дорученні праці.
2. Референтки поодиноких ділянок праці: організації, виховання, вишколу та жіночої служби /поділ праці гл. Вісник ч.18/ получить для своєї праці відповідних жінок, членок секції і враз з ними будуть творити відповідний гурток. Референтка такий гурток очолює, репрезентує, наладнує співпрацю з референтами чи пак провідниками поодиноких відтинків праці У.О.Т. і референтками Окружної та Місцевої Секції /прим. треба вести Організац.Референтці акцію приєднання членів, то вона в тій справі порозуміється з відповідним провідником тої акції в У.О.Т. і на тім відтинку співпрацюють/. Але Орг.Референтка М.Ж.С. мусить мати почуття відповідальности і за такий широкий терен праці та відповідальність за неї, як дає, чи пак вимагає праця в окрузі. Сам провід О.Ж.С. не може при найкращій своїй волі із того завдання сам із своїми референтками вивязатися. Знову наші організаційні, персональні та матеріяльні спроможності не дають нам змоги фаховими, етаповими силами належно всю працю зорганізувати, заповнити відповідним змістом та за виконанням намічено слідкувати. Цим одиницям, що становлять провід О.Ж.С. та хочби навіть одній, двом платним силам, мусять прийти до помочі гуртки фахівців, знатоків з вишколом, досвідом, чи хочби доброю волею з поміж членів М.Ж.С.

Беручи загально /точні інструкції в тій справі дістануть О.Ж.С. ще окремим обіжником/, ділимо працю так, що прим. жінки із замилуванням та хистом організаційним, творять гурток організаційний. Їх поміч: виїзд в терен, праця на місці в організ. ділянці: при вишколі організаторок, ді-

ловодчиць, уложенні організаційного плану і т.п.

Жінки з замилуванням до виховних справ, педагогічним хистом будуть помічним апаратом Референтці виховання, яка свою працю в міру потреби і можности поділить її на спеціяльні відтинки праці: прм. опіка над дитиною: садки, захоронки, дожива; опіка над молоддю: Курені Молоді, бурси, табори і т.п; культурно-освітня праця - співпраця із Культурно-Освітнім Референтом.

Тісно із тим гуртком мусить працювати референтка вишколу, яка, щоби вповні відповісти свойому завданню мусить мати відповідний гурт людей,- в тому випадку по можності фахівців. Треба брати під увагу, що ділянка домашнього господарства головно на селі, це підставова праця Секції в ділянці вишколу. Тут мусить йти порозуміння зі "Сільським Господарем" та співпраця із його фахівцями.

Харитативна праця у жінок зовсім природно має найбільше зрозуміння, а сучасне положення в тій ділянці вимагає багато праці та жертвенности. Референтка Жіночої Служби, в порозумінні із Сус. Референтом УДК підбере відповідний гурт жінок, які дадуть змогу О.Ж.С. взяти активну участь в допомогових акціях організованих для села/допомога в часі повені, голоду, пошести/, або в акціях, де село переходить для когось /допомога полоненим, голодуючим околицям і т.п./.

Є очевидно моменти, коли якась одна із ділянок являється пекучішою за другу, коли за ціну задержання якогось відтинка праці, можна коштом звільнених від праці людей більш зактивізувати чи рятувати важніший в дану хвилю відтинок.

Але все це мусить робитися організовано та свідомо, щоби відтак задержку надолужити. Приміром акція допомоги полоненим в сучасну хвилю є акцією передовою. Для неї посвячені майже всі сили Жіночих Секцій. Це правильно й доцільно, але помимо того муситься брати під увагу і другі ділянки праці, мусить бути хтось частинно відтяжений від допомогової акції а припильнувати справи організації, виховання та вишколу. Бо для кожної поодинокої акції а в тім випадку, допомогової акції полоненим потрібний теж добре наладнаний організаційний апарат. Не можна забувати теж, що йде весна, а з тим і підготовка садкової акції і пр. Провід М.Ж.С. мусить за розділеною працею слідкувати та відповідно її регулювати. Поодинокі референтки М.Ж.С. слідкують за працею своїх членок, які працюють на тотожнім відтинку праці в О.Ж.С./прим. Організаційна референтка М.Ж.С. здає звіт на ширших сходинах що її співробітниці такі то, а такі на терені М.Ж.С. зробили таку а таку працю, прим. зєднали членок, зорганізували курс вишколу для діловодчиць/. Знову ж такі, а такі членки мали доручення працювати на терені О.Ж.С. в орг. рефераті і там зробили таку, а таку працю /пр. відбули 6 поїздок, перевели статистику членок і т.п./. Очевидно, що наладнання тих справ вимагає зусилля та активности провідних жінок, довіря, яким вони тішаться у жіноцтва, та на яке заслужили у загалу громадянства кажуть надіятися, що і у теперішній мент своєрідного нашого іспиту, здадуть його вдоволяючо.

З в і т у в а н н я. за грудень.

Голови О.Ж.С. відповідальні за точно звітування та за пересилку статистичних даних вимаганих в обіжн. гл. Вісник ч.19. Матеріяли мусять бути прислані якнайскоріше, бо на другу половину січня планована є ділова конференція жіночого активу і матеріял з терену потрібний для опрацювання дальшого плану праці.

Керманич Відділу
Культурної Праці.

-------ооо------

ВІДДІЛ ШКІЛЬНИЦТВА.

540. Іменування мужа довіря для Українського Учительського Обєднання Праці.

Згідно з розпорядком Головного Відділу Внутрішньої Управи в Уряді Г.Г. з дня 22.V.1941.ч.11/1010-01/Н/ і згідно з "Напрямними Українського Учительського Обєднання Праці", потвердженими письмом Головного Відділу Науки й Навчання в Уряді Г.Г. з дня 9.VIII.1941.ч.3823/41-14- Провідник Українського Центрального Комітету заіменував мужем довіря для Українського Учительського Обєднання Праці професора Івана Теслю та побажав йому якнайкращих успіхів у діяльності /письмо У.Ц.К. з 18.XII.1941.ч.9962/5/.

50. Різдвяні ферії.

В звязку з деякими запитами подаємо до відома на основі вияснень компетентних чинників, що в справі різдвяних ферій для українських шкіл залишається міродайним і цього шкільного року розпорядок Головного Відділу Науки й Навчання в Уряді Г.Г. з дня 7.грудня 1941.ч.7270/40-II-Vu-1000 вміщений в Amtsblatt der Abteilung Wissenschaft, Erziehung u.Volksbildung in der Regierung des GG" ч. 1/2/1941, який звучить ось так: Змінюючи частинно розпорядження про "Дні вільні від навчання" з 26.II.40. K.Zl.6522/40-II-Vu-1000, точка5, устійнюю, що Різдвяні ферії для українських шкіл тривають від 6.січня /1-день ферій/ до 20.січня включно. І день навчання 21.січня.

В тій справі видала шк. влада недавно додаткове вияснюльне зарядження.

ОСВІДОМНИЙ ВІДДІЛ.

70. Інформація.

701. Кореспонденти дістали вже інформацію ч.3. Просимо відгукнутись. Всі справи заторкнені в ній, вимагають обговорення. Взагалі повинні кореспонденти звітувати обширно з заподанням усіх подробиць. Це помагає часто насвітлити справу, вияснити ситуацію..

Підготовляємо новий запитний листок. Звертаємо увагу, що відповідь на нього мусить наспіти негайно, інакше відомості спізнені й неактуальні.

73. Імпрези.

730. На січень припадає особливо богато імпрез різнородного характеру. Їм треба присвятити бачну увагу. Вони підносять настрій публики, мають виховне значення, плекають товариську атмосферу і вкінці приносять неабиякий дохід. Зокрема важне їх пропагандивне значення у відношенні до чужинців.

Тому обрядові свята, як Свят Вечеру чи Водохрещі, треба відсвяткувати гідно. Докладні вказівки щодо того подали ми вже торік у Віснику ч.7. із 15.12.40.

Нарівно з обрядовими імпрезами треба подбати й про виведення національних свят, як Свято Державности /22.січня/ і Свято Крут /29.січня/. Через надмір імпрез у січні у нас звичайно не підготовляють якслід програми. Тому треба вже заздалегідь до цього приготовуватись.Краще вивести менше точок, але добре обдуманих. Велике значення має також декорація салі, що повинна бути дбайливо переведена. Передусім точний початок.

На лютень припадає одне національне свято - роковини смерти бл.п.Ольги Басараб. Святкування це перебирає часто Жіноча Секція і цей звичай слід піддержувати.

Одначе сейчас по Різдваних Святах, а принайменше по січневих імпрезах треба приступити до підготови до Шевченківського концерту. Концерт цей являється широким всенароднім святом, якого святкування навіть большевицька окупація не перервала. Тому програма його мусить бути барвна й величава, як цього вимагає память Кобзаря.

734. З огляду на бажання Генерал Губернатора, висказане в "Кракавер Цайтунг" із 19.XII.41., щоб відступити цього року від звичних Різдвяних та новорічних побажань, не висилаємо ніяких друкованих ані писаних побажань до німецьких властей. Одначе, щоб зберегти цей гарний звичай в іншій формі, повинні УДК й Делегатури зложити усні побажання провідним німецьким особам даної місцевости.

Керманич Освідомного Відділу.

-----------§-§-§-----------